

**IZDAJA
OBČINSKA
KONFERENCA
SZDL LENART**

Tiskano 4000 izvodov, po mnenju
republiškega komiteja za informi-
ranje št. 421-1/7 oproščeno plače-
vanja temeljnega prometnega
davka od proizvodov.

Domače
NOVICE
LETO 4 ŠT. 5 DECEMBER 1987 **LENART**

Ureja uredniški odbor:
Edvard Pukšič, Janez Kur-
bus, Jože Dreu, Leopold
Hameršak, Marija Jančič,
Bojan Tomažič in Marjan
Hani
Glavni urednik: Marjan
Toš
Odgovorni urednik: Rudi
Lešnik
Lektorici: Cveta Jurišič in
Dragica Lovše

VERJEMIMO V PRIHODNOST

December je mesec obračunov leta, ki se izteka, mesec želja in razmišljanj o letu, ki je pred nami. Je tudi trenutek, ko misel poglobljeno išče odgovore na mnoga vprašanja o našem delu, uspehih in neuspehih, torej o vsem, kar nas obdaja.

Zagotovo lahko rečemo, da smo v letu 1987 kljub izredno težkim ekonomskim razmeram, dosegli veliko. Na gospodarskem področju smo zgradili in predali v obratovanje kmetijsko skladiščni center s hladilnico. Ta investicija je sad večletnih prizadevanj in potreb za kmetijstvo severovzhodne Slovenije in ne samo občine Lenart. V Jurovskem dolu in Lenartu so občani, zlasti kmetje, dobili prepotrebno trgovino s

skladiščem kmetijske zadruge Lenart. V teku je izgradnja proizvodne hale v Klemosu, kamor bo prenesen del proizvodnega programa iz TAM-a Maribor. V pripravi je investicija Uniorja, na posodobitev pa se pripravljajo tudi v Livarni, Centrovodu in še kje. Pridobili smo nekaj kilometrov asfaltiranih cest, vodovoda, meliorirali smo več sto hektarjev kmetijskih zemljišč, pričeli smo s širitvijo telefonskega omrežja in še bi lahko naštevali.

Na področju družbenih dejavnosti je naša solidarnost, ki jo izkazujemo s samopriskom in drugimi oblikami, bila kronana z otvoritvijo obnovljene in dograjene šole s telovadnico v Cerkvjenjaku, odprli smo vrata novozgrajenega vrt-

ca v krajevni skupnosti Gradišče, obnavljali smo kulturne spomenike in obeležja. Ponošni moramo biti na to, kar so naši delovni ljudje ustvarili. Toda samozavesti ne smemo zamenjati s samoljubljem. Kljub prizadevanjem je ostalo še veliko odprtih vprašanj, za kar bodo tudi v prihodnje potrebni skupni napor, strpnost in razumevanje. Srečujemo se s težkimi izzivi današnjega časa, s številnimi problemi in težavami, ko naše aktivnosti ne ustrezajo potrebam položaja, v katerem smo, še posebno pa ne potrebam boja za odpravljanje gospodarske in družbene krize, ki se poglobljata. Leto 1988 mora biti zato resnično prelomno v doslednosti izvajanja dogovorjenega.

Zgodovina nas je učila in naučila, da smo lahko trdni le, če smo enotni — v občini, republiki in državi. Kajti le s skupnimi močmi, v miru in zaupanju lahko gradimo svoj mali svet. Takšni smo tudi danes, ko lahko rečemo, da želimo naprej, čeprav ni vedno lahko postregati dinarja tam, kjer bi morala biti dva za marsikaj drugega.

Ko se bo staro leto umaknilo novemu, bomo v najdaljši noči dvignili kozarce in si zaželeli srečo. Takrat sklenimo v sebi, da bomo ostali tisti, ki hočemo in moramo naprej, ki verjamemo v prihodnost, katero si moramo graditi sami in da bomo ostali tisti, ki bomo spleтали niti človečnosti med ljudmi.

Elizabeta Krajnc

Delovnim ljudem in občanom Lenarta želimo v novem letu 1988 veliko sreče, zdravja in delovnih uspehov.

SO, IS, DPO in Uredništvo Domačih novic

O NADALJNI USODI DOMAČIH NOVIC

Domače novice so zagledale luč sveta aprila leta 1984. Od takrat pa do danes je ustanovitelj, Občinska konferenca SZDL Lenart, uspešno reševal finančne in kadrovske probleme. Izdajanje Domačih novic je bilo financirano po naslednjem ključu:

70 % DO, TOZD in delovne enote na območju občine,

20 % Skupščina občine Lenart,

5 % Obrtno združenje Lenart,

5 % Druženopolitične organizacije občine Lenart.

Stroški tiskanja so vedno višji, saj je n. pr. tiskanje zadnje oktrobrske številke za 4400 izvodov znašalo kar 1,3 milijona dinarjev.

Predsedstvo in Svet za informiranje občinske konference SZDL Lenart sta zavzela stališče, da Domače novice izdajamo tudi v letu 1988. Danes so bile pobude za pogostejše izhajanje, vendar nam finančna sredstva tega ne omogočajo.

Predlog za prihodnje leto je, da ostane financiranje po deležih, ki so bili v veljavi do sedaj. Naprošamo delovne ljudi, da v svojih okoljih podprejo financiranje Domačih novic, saj je na zborih občanov in raznih posvetih bila izražena želja, da časopis ostane.

Ponovno vas pozivamo, dragi bralci, da sodelujete s svojimi prispevki v rubriki »Pisma bralcev« ali s samostojnim tekstom. Prispevke lahko prinesete osebno ali pošljete (v čitljivem rokopisu) na naslov Občinska konferenca SZDL — Nikova 9, Lenart. Vse občane, ki Domačih novic ne dobijo na dom (raznašajo učenci) obveščamo, da lahko dobijo časopis na osnovni šoli v kraju ali na Občinski konferenci SZDL Lenart. Uredniški odbor

OK ZKS Lenart je tudi letos organiziral srečanje s komunisti, ki imajo več kot 30 let partijskega staža. Ugotovili so, da so takšna srečanja koristna in nadvse potrebna, še posebej v sedanjih zapletenih razmerah. M. T.

KLJUB TEŽAVAM USPEHI

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

● CESTNA INFRASTRUKTURA

Vedno večji je razkorak med potrebnimi in zagotovljenimi sredstvi za vzdrževanje in modernizacijo tako regionalnih kot lokalnih cest. Zaradi nizkih sredstev za vzdrževanje cest na eni strani ter visokih stroškov zimske službe na drugi strani, so že meseca junija bila uporabljena na območju občine že skoraj vsa predvidena letošnja sredstva.

Kljub naštetim težavam pa smo letos s sredstvi samoprispevka in občanov ter Skupnosti za ceste Slovenije pristopili k asfaltiranju naslednjih odsekov lokalnih cest: Hrastovec—Voličina, Drvanja—Bačkova, Lenart—Sp. Porčič in Zamarkova—Partinje v dolžini cca 5 km. Vrednost opravljenih del 230 MIL.

S pomočjo premostitvenega kredita Republiške skupnosti za ceste je končano asfaltiranje odseka regionalne ceste na območju hriba med Brengovo in Cerkevjenjakom v dolžini 1200 m. Stroški te ceste so zaradi njene širine in težavnih zemeljskih del izredno visoki in znašajo 250 MIL. V letu 1988 bomo zastavili vse sile, da končno asfaltiramo to republiško cesto tudi na relaciji Sp. Senarska—Brengova.

Predvidena je tudi preplastitev najbolj kritičnih odsekov na magistralni cesti od Lenarta proti Benediktu. Prav tako pa predvidevajo sanacijo plazu na regionalni cesti v Dražen vrhu, čeprav še vsa sredstva niso zagotovljena. Za urejanje cest na območju Zg. Ščavnice, kakor tudi plazu v Lokavcu, smo poleg samoprispevka in sredstev občanov uspeli pridobiti tudi sredstva delovne organizacije Sladkogorske, ki iz tega ob-

močja zaposluje precej delavcev.

● PTT PROMET

Na dolgotrajno prizadevanje občine je podjetje za PTT sicer podpisalo pogodbo z Iskro za razširitev VATC v Lenartu za 1000 števil, ki bodo na razpolago po naslednjem ključu: KS Lenart 400 števil, KS Jurovski dol 200 števil, KS Voličina 200 števil in KS Gradišče 200 števil. Število teh števil ne zadostuje za vse potrebe, zato potekajo prizadevanja za razširitev centrale za dodatnih 600 števil. Še vedno pa niso sklenjene pogodbe in pričeta dela za povečanje ATC v Benediktu in Zg. Ščavnici ter Cerkevjenjaku. Z razvojem telefonskega omrežja ne moremo biti zadovoljni, saj smo krepko na zadnjem mestu v Sloveniji. Tudi solidarnost je v tem primeru padla na izpitu. Ljudje v razvitih sredinah so še pred kratkim dobili telefon za 10 × nižje zneske. Občani v Jurovskem Dolu pa morajo prispevati preko 1,5 MIL din za priključek. Nič bolje se ne bo godilo ostalim naročnikom v občini, saj PTT podjetje nima sredstev za razširitev omrežja, solidarnost pa je v tem primeru popolnoma odpovedala. V občini si prizadevamo za pridobitev republiških sredstev iz fonda za manj razvite, tako bi vsaj delno omilili velike finančne obveznosti občanov.

● KOMUNALNA INFRASTRUKTURA

Ob velikih finančnih in organizacijskih naporih nam vedno bolj uspeva povezati teritorij občine s sistemom mariborskega in ptujskega vodovoda. Ta-

ko bomo pristopili k izgradnji novega vodovodnega rezervoarja v Cerkevjenjaku. Na območju KS Zg. Ščavnica in Benedikt smo zgradili prvo fazo povezovalnega cevovoda, ki hkrati omogoča vodooskrbo naselij Froleh in Bačkova ob cevovodu. Pri teh delih so sodelovale mladinske delovne brigade, enote JLA in občani.

Komunalna SIS občine Lenart je pripravila tudi lokacijski načrt za gradnjo čistilne naprave in kolektorja ob Globovnici v Lenartu; h gradnji pa bo predvidoma pristopila v začetku prihodnjega leta.

Do konca leta 1987 bi naj bil izvršen prenos upravljanja kanalizacijskega omrežja ulic, javne razsvetljave in pogrebnih storitev na DO v sklopu SOZD Združena komunalna v Mariboru. Tako bi se vsa komunalna dejavnost prenesla v Maribor, ker Centrovod niti kadrovske niti finančno ni bil v stanju še nadalje opravljati teh dejavnosti v skladu z zakonom.

Komunalno opremljanje stavbnih zemljišč v stanovanjskih in drugih območjih, se izvaja prek sklada stavbnih zemljišč občine Lenart z velikimi težavami. Z zaključitvijo komunalnega urejanja cone in oddaje parcel za individualno gradnjo ob Partizanski cesti v Lenartu smo v občini praktično izkoristili vsa razpoložljiva stavbna zemljišča. Tako je bilo potrebno v letošnjem letu pristopiti k izdelavi številnih zazidalnih načrtov (v vseh centrih KS, razen v Gradišču, kjer je zazidalni načrt letos že bil sprejet in v Lokavcu, kjer ni predviden) in k pridobivanju zemljišč.

Sodobno opremljena vrtca v Gradišču so najbolj veseli malčki in njihovi starši.

(Nadaljevanje v naslednji številki)

OBISK PRI JEREBIČEVH V LOKAVCU

SVET MLADIH GOSPODARJEV

Neverjetno podobno je bila razpoložena mama Katarina Jerebic tik pred letošnjim dnevom republike in takrat v povojni jeseni leta 1948, ko je v neki dvorani na Tratah poslušala govornika.

»Dol s kmetom, dol s kmetom... kmetom... om... om!« Ne le odmev, kruta resničnost izrečenih besed ji je ostala v srcu in mislih na tiste čase. Se danes dni uresničuje takrat izrečena bogokletna slutnja? Katarina, z njo pa sin Franc Jerebic z družico Angelo Kirbiš in sinkom Matejem trdno upajo, da se ne bo nikoli uresničila. Res pa je, da danes v kmetijstvu ni rožnato. O tem so nas jeli kaj hitro prepričevati že kar na začetku našega obiska pri Jerebičevih.

»Nekoč je sin Franc, danes mu je 27 let, delal v Sladkogorski, vendar je že od malega kazal interes za kmetovanje. Toda na nekaj več kot treh hektarjih domače zemlje bi kmetovanje z živinorejo in poljedelstvom ne uspevalo. Sin se je odločil drugače, odločil se je za nasade jagodičevja.« Tako je hitela pripovedovati še vedno klena kmečka žena Katarina, ki mimogrede povedano uspešno skriva trdih 65 let, kolikor jih je morala preživeti na velikokrat muhasti slovenskogoriški zemlji. Obupala pa nikoli. Nasprotno — volja, veselje do zemlje in dela na njej sta jo gnala naprej.

kmalu nared. Njegova mamica in oče pa se veselita prihodnje pomladi, ko bosta spet lahko delala v svojih nasadih robide, ribeza in maline. Franc pravi o tem takole:

»Ni mi žal, da sem se odločil za jagodičevje. Tukaj imamo dobro organizirano skupnost pridelovalcev jagodičevja Trate—Velka, ki jo vodi neutrudni Martin Raduha. Če ne bi bilo njega, zagotovo tudi jaz ne bi mogel imeti tako lepih nasadov. Ob meni pa je še veliko drugih pridelovalcev, ki zaupajo Martinu...«

Pri Jerebičevih vsako leto pridelajo tudi nekaj koruze, pšenice, sladkorne pese in spitajo nekaj prašičev.

»Bojimo se le pozeh in spomladanskih slani. To so naši sovražniki številka ena. Sicer pa bi se lahko izboljšal tudi odnos do takšnih kmetov, kot smo mi. Težko je namreč na mali kmetijski površini tako gospodariti, da ti na koncu še kaj ostane za življenje. Toda če je volja, znanje in veselje nekako gre.«

Res gre. Na zaenkrat še starem dvorišču je bilo videti ob velikem traktorju celo vrsto kmetijskih pripomočkov. Mama Katarina pa je ravno tistega dne skrbno pospravljala plastične gajbice, da jih ne bi uničila sneg in mraz. Kajti prihodnje leto bo vanje spet treba nabirati maline, pa ribez, robido...

Jerebičevi iz obmejnega Lokavca nasmejano zrejo v prihodnost. Morda bo končno lepše...

»Res je! Če bi se še 10 krat rodila, bi bila kmetica. Ponosna sem na to. Z možem, danes žal že pokojnim Štefanom, sta obdelovala vsak kosček zemlje in nekako prigospodarila tisto pomembno osnovo za sinovo današnjo delo.

»Vsa sreča, da si je Franc za življenjsko sopotnico našel tako marljivo tovarišico, kot je naša Angela. Oba pridno delata, oba družno pomagata pri gradnji hiše.«

Danes je pri Jerebičevih iz dneva v dan bolj veselo. Celo mali Matej se neizmerno veseli vselitve v novo, lepo hišo, ki bo

Kdo bi si mislil. Takrat leta 1948 se je borila proti vsem tistim, ki so s političnimi parolami skušali pregnati kmeta, ga stisniti v tovarniške zidove, zemljo pa preorati ali pozidati. Bila je uspešna v teh desetletjih. Bila je aktivistka in je še ostala. Celo vnuk Matej ji bo nekoč, ko bo lahko treznejše dojemal agrarno preteklost svojega kraja, hvaležen za njeno naprezanja.

Le prusmeritev s klasičnega na usmerjeno kmetovanje mami Katarini ni šla najbolj gladko z jezika. »A mladi hočejo svoj svet in prav imajo!« mi je rekla v slovo. Janez KURBUS

Nova trgovina KZ Lenart v Jurovskem Dolu ponuja resnično vse. Pa naj še kdo poreče, da kmet ne potrebuje televizorja — ponujamo ga njegova trgovina. In tudi prav je tako — kajne?

PRAZNIČNO V TIMA KMETIJSKI ZADRUGI LENART

OB DNEVU REPUBLIKE NOVA DELOVNA ZMAGA IN
PRAZNOVANJE 10. OBLETNICE

V novih prostorih že vrsto let pričakovanega in nujno potrebnega skladiščno-prodajnega prostora zadrugne enote v Jurovskem dolu je bilo 27. novembra svečano. S praznovanjem Dneva republike so združeni kmetje — člani Kmetijske zadruge, čeprav zgodovina pojojnega združitva sega v november 1945.

Ob tej priložnosti so bila podeljena pisna priznanja kmetovalcem za njihovo aktivno delo v zadrugi in tržni proizvodnji, delavcem, upokojencem in poslovnim partnerjem. Zlasti svečano je bilo za krajane Jurovskega dola.

Otvoritev novih skladiščno-prodajnih prostorov jim bo omogočila boljše oskrbo z reprodukcijskimi materiali, potrebnimi za večjo kmetijsko proizvodnjo.

Objekt je montažnega tipa, izvajalec del je bil Marles. Vrednost naložbe znaša 248.000.000,— din. Sredstva so

zagotovili: intervencijski sklad občine Lenart in sklad mariborskih občin, delovne organizacije v SOZD TIMA, Mlekarna, Intes, Košaki in Oljarna Fram, z združenimi sredstvi in sklada za manj razvita področja ter Mercator TOZD Slovenija sadje. V objektu je 495 m² pokritih površin. Največ je namenjen za skladiščenje reprodukcijskih in drugih materialov ter odkup kmetijskih pridelkov, 63 m² je prodajnega prostora, prostori za vodjo ZE in poslovodjo ter spremljajoči prostori.

Prav tako je letos izvedena regulacija vodotoka Globovnice do Jurovskega dola in izvedene hidro in agromelioracije, sedaj so v teku komasacije. Vsa ta vlaganja družbenih sredstev bodo ob večji intenzivnosti kmetijske proizvodnje dala več tržnih viškov poljščin, mleka in mesa.

P. HAMERŠAK

AKTIVOM KMEČKIH ŽENSK KMETIJSKE ZADRUGE LENART

se delavci Agrokombinata Lenart prav posebej zahvaljujemo za sodelovanje pri otvoritvi kmetijsko skladiščnega centra — hladilnice. S svojo razstavo kmečkih dobrot in z gibanicami, s katerimi so pogostile vse goste, so pokazale svojo vero v prihodnost kmetijstva in gostoljubnost, ki je tako značilna za naše domove.

Hvala!

Z. Slana

V NOVIH PROSTORIH Z RAZŠIRJENIM PROGRAMOM

Kako pomembna sta bivalni in delovni prostor, se človek, ki se sicer ne ukvarja s prostorskim načrtovanjem, zave še takrat, ko je utesnjen med štirimi zidovi, ko bi rad sproščeneje zadihal ali pa se nekoliko svobodneje pretegnil pri svojem delu. Ta uvod sicer ni strokovno prepričljiv, drži pa vendarle. Tako je tudi v temeljni organizaciji združenega dela Klemos-Küster, ki se je po razformiranju Tovarne pohištva v okviru Marlesa skupno s Klemosovo TOZD Plastika preselila v izpraznjene prostore v Zgornjem Porčiču.

Selitev je minila brez vidnih znakov sprememb. Na zunaj so poslopja ostala takšna, kakršna so bila. Spremenila se je tabla in, kar je pomembnejše — delavci, in, kar je najpomembnejše — proizvodni program. Žaga še poje v svojem prostoru, z lesom še imajo vedno opraviti, v proizvodnih halah pa hitre in spretno roke za stroji delajo s kovino in

plastiko. Obisk je bil namenjen TOZD, ki ima ob domačem imenu še vedno ime tujega partnerja, ki je ime Klemosa ponesla na zahtevna tuja tržišča. Obisk kot obisk in kratek pogovor. Informacije so bile kratke in jedrnate. Direktor TOZD Klemos — Küster ZLATKO TITAN je povedal vse, zgoščeno, brez nepotrebnih dodatkov:

»Temeljna organizacija združenega dela Klemos-Küster je bila formirana v letu 1972 in sicer na podlagi sovlaganja tujega kapitala. Osnovna dejavnost je proizvodnja bowden potegov za daljinsko upravljanje za avtomobilsko, motorno in kolesarsko industrijo ter kmetijsko mehanizacijo. Že ob nastanku, oz. formiranju Temeljne organizacije združenega dela, je bila ena od osnovnih usmeritev izvoz, ki se je vsa leta povečevala in v letu 1987 dosegel 40 % celotne proizvodnje. Največ izdelkov izvažamo v ZR Nemčijo v firmo Volkswa-

Izdelovanje bowden — poteg v Tozd Klemos-Küster.

PA ŠE TO

Napis pred vhodom v tovarno v Sp. Porčiču smo spremenili — zdaj ni več MARLESA, imamo KLEMOS. Upamo lahko, da bo ta oglasna tabla preživela daljše obdobje, kot njena predhodnica.

gen. V letu 1972 je bilo v temeljni organizaciji združenega dela zaposlenih 35 delavcev, danes pa je skupno zaposlenih 170 delavcev, od tega pretežno ženske. V letih obstoja Temeljna organizacija združenega dela posluje pozitivno in ustvarja akumulacijo, ki jo uporablja za posodobitev strojne opreme in za osvajanje novih izdelkov na domačem, posebej pa še na zahtevnem tujem trgu.

Prelomno leto za Temeljno organizacijo združenega dela Klemos-Küster je bilo letošnje leto, saj smo preselili celotno opremo in stroje iz proizvodnih prostorov v Lenartu v prostore bivše Temeljne organizacije združenega dela Tovarne pohištva v Zg. Porčiču. S selitvijo v proizvodne prostore v Zg. Porčič se je tudi naša dejavnost razširila. Poleg serijske proizvodnje bowden potegov (sajl) vršimo tudi storitve izdelave in popravilo bowdenov po priloženem vzorcu, struženje

in rezkanje, ostrenje vseh vrst žag, razrez hlodovine, izdelava ladijskega poda, izdelava stavbnega in sobnega pohištva po zahtevah naročnika in razna druga zahtevna mizarska dela v delavnici in tudi montažo na domu. Z delom za leto 1988 smo preskrbljeni. V naslednjem letu planiramo tudi posodobitev proizvodnje z novo strojno opremo in s tem povečanje fizičnega obsega proizvodnje za 10 %.

Direktor TITAN ni bil gostobeseden, vendar bo marsikdo po njegovih besedah izvedel marsikaj, česar samo pogled na bivše Marlesove prostore ne pove. Prednosti novih prostorov in nove lokacije so v tem trenutku očitne. Razvojne možnosti so na dlani. Škoda samo, da prihodnost tudi dobrih delovnih kolektivov ni samo v njihovih rokah... Gospodarski položaj je izjemno težek in napor vseh bo do morali biti prav tako izjemni.

Edvard Pukšič

VEČJA SKRB ZA DUŠEVNO PRIZADETE

V letošnjem letu je bilo v Lenartu ustanovljeno Društvo za pomoč duševno prizadetim. Društvo je organizacija s socialnočlovekoljubnimi cilji. Glavni namen društva je, da s svojo dejavnostjo pospešuje izvajanje in razvijanje družbene skrbi za duševno prizadete, ki jih v občini Lenart ni malo, in si v ta namen zadaja naslednje naloge:

— vključevanje in povezovanje staršev duševno prizadetih oseb, skrbnikov, družbenih in strokovnih delavcev, ki delajo na področju izvajanja družbe-

ne skrbi za duševno prizadete in druge občane,

— svetovanje in nudenje pomoči pri reševanju nastalih problemov v družini, zaposlitvi ipd.,

— poskušati zbrati podatke o predšolski duševno prizadeti populaciji in iskati rešitve za organizirano predšolsko vzgojo (razvojni vrtci),

— nuditi pomoč OŠ Lenart — oddelkom s prilagojenim predmetnikom in učnim načrtom,

— vključevati starše in otroke v oblike usposabljanja in

izobraževanja, ki jih organizira Zveza,

— pripravljati predavanja za člane in širšo javnost in s to obliko poskušati spremeniti nekatera odklonilna stališča do duševne prizadetosti nasploh,

— s prikazom svojega dela in obrazložitvijo problematike duševno prizadetih oseb obveščati in osveščati svoje soobčane.

Vabimo vse, ki bi želeli postati člani društva in v njem delati, še posebej starše in skrbnike prizadetih oseb in strokovne

delavce, ki bi nam lahko pomagali pri tem delu.

Društvo ima od oktobra vsako prvo sredo v mesecu med 14. in 15. uro uradne ure. Sedež društva je na Trgu osvoboditve 12 (stara OŠ Lenart) v I. nadstropju. Čas, predviden za uradne ure, bomo po potrebi razširili. Vse informacije in pomoč lahko dobite v tem času na sedežu društva ali na telefonski številki 74-260. Tudi tisti, ki bi se želeli včlaniti, nas lahko obiščete na ta dan.

SREČKO ŠALAMUN

PLJUČNICA PRI DOMAČIH ŽIVALIH

Ob prehodu jeseni v zimo se skoraj vsako leto srečujemo z večjimi ali manjšimi težavami, ki jih povzročajo bolezni dihal. To še posebej velja v večjih rejah, kjer je velika gostota živali, medsebojni kontakt tesen, prezračevanje pa je iz kakršnega koli razloga nezadostno. Faktorjev, ki pogosto povzročajo nastanek bolezni dihalnih organov, je veliko.

Na prvem mestu je treba omeniti neposredne povzročitelje bolezni dihal, to so virusi in bakterije. Prenos le teh z živali na žival je posebej hiter tam, kjer biva na manjšem prostoru večje število živali.

Od zunanjih dejavnikov so najpomembnejši: hitre spremembe, temperature in vlage, zračnega pritiska, količina amonijaka v zraku, neprimerni pogoji bivanja, slaba prehrana, veliki napori (transport v slabih vremenskih razmerah) itd.

Bolezni dihal se kažejo v različnih oblikah, od vnetja sluznice nosu, vnetij žrela, dušnika in bronhijev, vse do vnetja pljuč, ko govorimo o pljučnici. Vsako od teh obolenj, je lahko izraženo v lažji ali težji obliki in pa počasnejšega ali hitrejšega teka. Zato so tudi znaki bolezni različni: od bistrega do gnojnega izcedka iz nosu, rahlega ali močnejšega kašlja, oteženega dihanja, povečanja telesne temperature, neješčnosti, močno zmanjšane količine mleka pri molznicah, vse do lovljenja zraka z odprtimi usti.

V večjih rejah, zlasti če so boksi večji in manj pregledni, opazimo bolne živali šele takrat, ko nehajo jesti in so lačne, ali pa, ko že izrazito težko dihajo, dajejo videz zaspanosti, povesijo ušesa in naslanjajo nos na tla, torej že v fazi težjega obolenja. Takrat je večkrat tudi zdravljenje zaman in žival kljub zdravljenju pogine.

Zaradi težkih sprememb na pljučih, ki jih izzove bolezen — mnogokrat so deli pljuč ali cela pljuča podobna po barvi in trdoti jetrom — tudi živali, ki so bolezen prebolele, niso več za nadaljnjo rejo ter močno zaostajajo v rasti.

Nekaj praktičnih nasvetov:

— Kolikor prej odkrijemo bolezen, toliko lažje in uspešnejše je njeno zdravljenje. Zato ne čakajte, da se bolezen pokaže v najtežji obliki. Mnogokrat jo hitro odkrijemo že z merjenjem telesne temperature.

— Naj vas ne bo strah, ko se zunanja temperatura spusti. Ne zaprite vseh oken in vrat, misleč, da bo premrzlo. Ta napaka je običajno vzrok za nastanek bolezni. Živina ima dlako, ki jo varuje pred mrazom, in znatno lažje prenaša nižje temperature kot človek. Samo za primerjavo — najugodnejša temperatura v govejem hlevu je 8—12°

— Na farmah govejih pitancev pogosto izbruhne pljučnica, ko izčrpavajo gnojevko iz lagun, pri čemer je potrebno mešanje goste usedline. Takrat močno naraste količina amonijaka v hlevu in če ni ustrezno povečano prezračevanje, je katastrofa tu.

— Tudi v največjem mrazu večkrat prezračite hlev, zlasti če zaznate, da je povečana količina amonijaka v zraku. Seveda nikoli ne prezračujemo hlevov tako, da bi bil preprih.

— Bolne živali na dihalnih organih potrebujejo čist in svež zrak.

— Iz vsega zgoraj napisanega je razvidno, da je mnogo boljše bolezen preprečiti kot pa zdraviti.

Ivan Čuček, dipl. vet.

EKONOMSKA KRIZA IN ZDRAVSTVO

Odgovor na vprašanje, ali je zdravstvo poraba ali bistveni dejavnik in pogoj za boljše delo in višjo kvaliteto življenja, je že zdavnaj znan. Citiramo le strokovnjaka A. Salmetta, ki je v OZN dejal, da sredstva, namenjena za zdravstveno varstvo, niso nikakršen strošek niti poraba, marveč investicija v človekovo zdravje, ki je bistveni pogoj za večjo storilnost, hitrejši socialni in ekonomski razvoj in splošni napredek družbe. Kaj hitro lahko verjamemo navedeni trditvi, toda v času, ko naj delujejo zakonitosti stvarne ekonomije tudi v družbenih dejavnostih, se neradi soočamo z resnico, ki pomeni: porabiti tudi v zdravstvu toliko, kolikor ustvarimo. Enostavno, toda v življenju je to težko izpeljati, saj je pritisk na zdravstvo in na storitve v zdravstvu veliko večji, saj zdravstvo ne zmore zadovoljiti vseh potreb. Tako pravimo izvajalci predvsem zaradi pomanjkanja denarja.

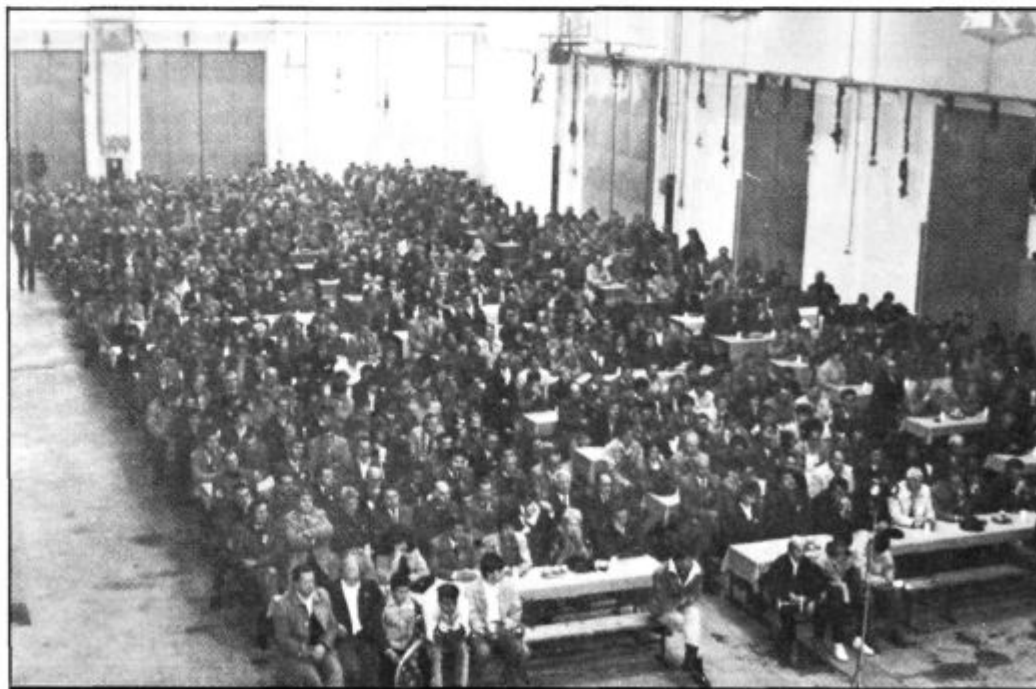
Kakšen vpliv ima ekonomska kriza na zdravje ljudi?

V obdobju ekonomske krize prihaja do splošnega zmanjševanja življenjskega standarda, poslabšanja življenjskih in delovnih razmer (prehrana, stanovanjske in delovne razmere, kupna moč) in do negativnega vpliva številnih drugih dejavnikov na zdravje ljudi. Posledice, ki se kažejo v slabšanju zdravja, manjši produktivnosti in slabem razpoloženju ljudi, lahko kaj hitro predvidimo.

Znano je, da le zdrav delavec lahko proizvaja materialne in duhovne dobrine, kar je pogoj za splošni družbeni in ekonomski razvoj. Zato so razviti narodi prvi dojeli in sprejeli načelo, da vlaganje v zdravstvo ni nekakšna »poraba«, marveč investicija v človeški dejavnik proizvodnje, ki se najbolj obrestuje. Tudi generalna skupščina OZN je sprejela resolucijo 34/58, v kateri ugotavlja, da je zdravje sestavni del in pogoj razvoja. Torej ni treba dokazovati, da bolan delavec ne ustvarja nove vrednosti, marveč porablja obstoječa sredstva. In kolikor več je obolenih in invalidiziranih ljudi, toliko bolj se povečujejo izgube. Zato v času ekonomske krize — predvsem zaradi ekonomskih razlogov — ni priporočljivo zmanjševati sredstev za zdravstveno varstvo, saj se »efekt bumeranga« čutili prav na področju gospodarstva. Tako se resolucijske zahteve po »razbremenjevanju gospodarstva« v resnici obrnejo proti samemu gospodarstvu.

Toda napačno bi bilo iskati rešitve le v povečevanju finančnih sredstev. Saj nobena družba, niti najbogatejša, ne more hkrati zadovoljiti vseh svojih zdravstvenih potreb. Zato je potrebna domiselna racionalna in učinkovita uporaba razpoložljivih virov. To pomeni, da je treba izpeljati temeljito preorientacijo zdravstvene dejavnosti v smeri krepitve osnovne zdravstvene dejavnosti, uporabe ustreznih tehnologije, delitve dela, timskega dela in drugih načel sodobne organizacije in upravljanja, ki zagotavlja maksimalizacijo učinkov pri minimalizaciji stroškov.

Dr. Dušan Markoli

Na otvoritvi nove hladilnice za sadje se je zbrala velika množica. Radovednost — ne. Veliko pričakovanje in želja, da postane sadjarstvo v Slovenskih Goricah to, kar je nekoč že bilo. Celó na cesarski Dunaj smo vozili naša jabolka . . .

KUD »ZORA RUPENA-KATJA« BENEDIKT

Pred 42. leti 27. februarja 1945 je podarila svoje življenje domovini mlada in pogumna partizanka Zora Rupena-Katja v vasi Tomaž pri Ormožu, stara komaj 25. let. Bila je veselo in bistro kmečko dekle, doma iz Mirne peči na Dolenjskem. L. 1940 je končala državno učiteljsko za gospodinjstvo v Prokuplju pri Nišu, kjer je bila tedaj edina tovrstna šola v državi. Prvo službeno mesto je dobila pri Mali nedelji v današnjih Bučkovcih v Prlekiji. Že kot mlada učiteljica je bila znana po tem, da je vzgajala otroke v ljubezni do domovine in jih pripravljala na bližajočo se vojno. Takoj po sramotnem zlomu stare Jugoslavije se je vključila v OF in vanjo pritegnila mnogo ljudi. Istega leta je postala članica SKOJ in leto za tem članica KP. L. 1943. je bila sekretarka AFŽ za Slovensko primorje in

Istro. Skupaj z drugimi soborci je junaško branila vrhovni štab in svobodni Drvar pred nemškimi padalci.

Težko se je poslovila od Drvarja, toda klicala jo je Slovenija. Decembra 1944 je znova prišla v naše grape in vrhe, ki jih je spoznala pred 4 leti kot mlada učiteljica. Opraviti je morala še pionirsko delo na Stajerskem in Koroškem: organizirati upor in delo za OF. Pri opravljanju nalog je bila nesrečno zadeta in tako ni dočakala svobode, za katero je toliko žrtvovala. Zora Rupena-Katja je zlasti v vrstah mladine in borbenih žena blestela kot revolucionarni lik borke za svobodo. Delala pa je tudi na kulturnem področju — na parti-zanskih mitingih.

Naše društvo nima kronike, kjer bi bil zapisan datum ustanovitve. Po svej verjetnosti pa ob-

Kulturni dom v Benediktu — središče kulturnega dogajanja v KS.

staja vse od osvoboditve. Najbolj aktivno je bilo na dramskem področju. Uprizorili so celo Miklovo Zalo.

Ljudje so poznali življenjsko pot in delo ter tragičen konec mlade revolucionarke, da so pomenovali društvo po njej. Spodbudo za to pa je verjetno dala tedanja ravnateljica žena osnovne šole Benedikt, ki je Zorina sestra, in živi sedaj v Mariboru. Sestra Mara Rupena-Osolnik pa živi v Ljubljani kot ugledna družbenopolitična delavka. S tov. Maro ima društvo stalne stike. Ob praznovanju 10. obletnice delovanja mešanega pevskega zbora smo jo povabili v Benedikt. Z veseljem se je odzvala in med drugim izjavila, da tak nastop spada v Cankarjev dom. Poleg mešanega pevskega zbora, ki je bil takrat na ugledni višini, so bili naši gosti oktet Centrovod iz Lenarta pod vodstvom tov. Alojza Peslerja.

12. maja 1985. je naš mešani pevski zbor, ki ga je takrat vodila tov. Sonja Kosova, za 12 letno delovanje prejel občinsko priznanje. Priznanja smo bili zelo veseli.

Mešani pevski zbor v Benediktu je končno utihnil. Pevcem so ostali le lepi spomini z domačega odra in iz številnih gostovanj na pevskih revijah v občini in na drugih srečanjih izven nje.

Iz jedra tega mešanega zbora se je lansko leto oblikoval ženski sekstet, ki je najprej nastopil na domačem odru na prireditvi »Benedikt v pesmi in besedi«, na kateri je sodelovalo okrog 40 ljudi. To prireditev smo izvedli v tesni povezavi z OO ZSMS. Ženski sekstet je posnela tudi TV ekipa, ko smo predstavili KS v občini Lenart. Kakšnega večjega napredka pa ta skupina ne pričakuje, ker nimajo strokovnega vodje.

Recitacijska skupina deluje v društvu občasno pred krajevnimi proslavami in je v sestavi članov OO ZSMS. Mentor te skupine je skozi vso leto povezan z mentorji

proslav na šoli, da pravočasno oblikuje kulturne programe. Tesno smo povezani tudi z mentorji Pi KUD-a na šoli in z OO ZSMS. Trudimo se, da so proslave kvalitetne in dobro obiskane.

Zadnji dve leti ne deluje dramska dejavnost. Pripravljamo pa mlad naraščaj. Dramski krožek na šoli že tri leta zaporedoma pridno dela. Vsako leto se je predstavil z eno igro.

V zimskih mesecih poleg proslav organiziramo gostovanja. Redni gosti sta dramski skupini iz Vidma ob Ščavnici in iz Stare gore. Ob nedeljah pa prihaja k nam potujoči kino iz Rač, ki vrti novejšje privlačne filme, ki si jih mladina rada ogleda.

L. 1985. smo začeli z obnovo kulturnega doma. Denarna sredstva smo zagotovili pri kulturni skupnosti Lenart, manjše zneske pa smo dobili od krajevnih skupnosti Benedikt in Obrata Peko. Največ truda pri obnovi je vložil tov. Gumzar Milan, ki je bil predsednik gradbenega odbora.

Meseca julija smo odprli obnovljeni kulturni dom s skromno proslavo in z brezplačno kinopredstavo. Zaenkrat smo kar zadovoljni, nimamo pa urejenega ogrevanja. Stara peč na olje ne služi več svojemu namenu. Razmišljamo o centralni kurjavi, ki bi nam edina služila. Še vedno ne bomo imeli toplega prostora, kjer bi lahko delali in se v njem prijetno počutili.

V prizidku kulturne dvorane je mladinska soba. V njej imajo ob petkih disco. Zal, vse premalo skrbijo za red v tem prostoru in za ureditev okolice doma. Nova fasada je že zdaj poškodovana. Premalo je pri mladih čuta odgovornosti.

Člani izvršnega odbora se sestajamo po potrebi. Sklenili smo, da se bomo trudili, da bo delo na kulturnem področju steklo, da bomo tako opravičili denarna sredstva, ki so bila vložena pri obnovi doma.

Marija Guzej

Krajani Zg. Ščavnice so spet praznovali svoj krajevni praznik. Edo Zorko, predsednik občinske kulturne skupnosti odkriva formo vi-vo, ki krasí kraj in okolico šole.

MLADI IN SKRB ZA LASTNO ZDRAVJE

HIGIENA ZOB

Kadar govorimo o higieni, mislimo predvsem na splošno higieno. To se pravi, da si redno umivamo obraz, roke, noge, operemo lase, se tedensko kopamo in redno tuširamo. Marsikdaj pa pozabljamo, da k higieni spada tudi redna higiena zob. Vsak se ne zaveda, kako potrebno je redno čiščenje zob. Všeč so nam lepo beli in zdravi zobje. Toda za take zobe je potrebno redno skrbeti že zelo zgodaj. Se pravi, take zobe bomo imeli le, če bomo začeli skrbeti za zobe v svojem zgodnjem otroštvu. Potrebno je izbrati pravilno oblikovano ščetko in primerno zobno pasto. Če smo se začeli navajati že zelo zgodaj na redno umivanje zob, bomo imeli tudi kasneje, ko bomo odrasli, že v navadi, da si bomo vsak dan ob rednem umivanju, umivali tudi zobe. Zakaj je pomembno redno umivanje zob? Predvsem zato, da ostanejo zdravi in lepi zobje še tudi kasneje, ko smo že starejši. Kako neprijetno je, kadar vidimo že pri otrocih gnilobo na zobeh. Vemo tudi, da se z umivanjem izognemo neprijetnemu zadahu iz ust. Pa tudi za splošno zdravje je pomembna čistoča zob, saj vemo, koliko bakterij se nabira med in na zobeh. In kako si umivamo zobe? Praviloma si jih umivamo trikrat na dan, vedno po jedi. Če si jih ne umijemo dovolj dobro s ščetko in pasto, si lahko pomagamo z zobno nitko. Torej, če si želimo lepih in zdravih zob, začnemo oziroma nadaljujemo ob redni telesni higieni tudi z rednim in temeljitim čiščenjem zob. Tako nam ne bo treba prenašati hudih bolečin v zobeh. Če smo pa že kaj zamudili in opazili luknjico v zobeh, pojdimo takoj k zobozdravniku. Prav tako je bolje, da ne uživamo preveč sladkarij. Raje uživajmo čim več sadja in zelenjave, saj bodo tako zobje ostali dalj časa zdravi. To so moji nasveti vsem otrokom, mladim in tudi starejšim. Ohranimo svoje zobe zdrave predvsem z lastno prizadevnostjo.

Sandi KURNIK
8 b OŠ Vlado Majhen Zg. Ščavnica

ODLIČNA UVRSTITEV SLOVENSКИH GORIC V FINALU »SRS-a 87« V MALEM NOGOMETU

15. novembra 87 je v finalu slovenskega revialnega pokala v dvorani Tabor-Maribor v malem nogometu nastopilo 12 najboljših ekip iz vse Slovenije. Nastop v finalu so si ekipe zagotovile po 4 nastopih v seriji 10 turnirjev. To je uspelo tudi igralcem iz Voličine, predvsem po dveh dobrih uvrstitvah v Zalcu in Kopru (2 x drugo mesto). Tako je ekipa dosegla želen in pa tudi zaslužen nastop v finalu, kjer pa je z dobro, predvsem pa borbeno igro dosegla nepričakovano 2. mesto. V svoji skupini so igralci Slovenskih goric premagali ekipo Cimosa iz Kopra (2:1), z nekaj športne sreče pa po sedemmetrovkah tudi ekipo Aškerčeve iz Celja. V polfinalu je uspel ekipi pravi podvig, saj je pre-

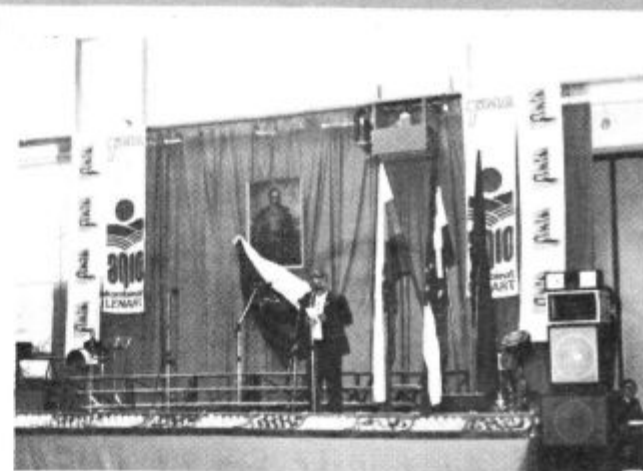
magala prvega favorita, lanskega zmagovalca Surovino Branik — Talci Maribor (3:1). Tekma se je končala neodločeno (1:1) po streljanju sedemmetrovk pa se je izkazal vratar Slovenskih goric Albin Damiš, ki je ta čas tudi najboljši vratar v lenarski občini. V finalu je ekipi zmanjkalo moči, kar se je izkazalo tudi že na prejšnjih turnirjih, saj so izgubili (3:1) proti ekipi Radvanja, ki je zaslužen osvojila laskavi pokal »SRS 87«. V svojih vrstah pa so imeli tudi najboljšega vratarja, igralca in strelca. Tekmovanje si je ogledalo okrog 500 gledalcev. Sodili so mariborski sodniki: Stanjko, Berko, Mohorič in Zemljic.

BRANKO TUŠ

Ekipa Slovenskih goric iz Voličine, ki je osvojila naslov vice prvakov Slovenije v malem nogometu. Stojijo (z leve): Igor Tuš, Anton Turk, Albin Damiš, Zvone Polanec, Anton Damiš, čepijo (z leve): Branko Tuš, Milan Polanec, Vito Tuš in Janko Bezjak.

PIKA NA I . . .

Jože Šuman, generalni direktor Agrokombinata Lenart: »Nova hladilnica za sadje ni pomembna samo za družbeni, temveč tudi za zasebni sektor kmetijstva.«

Leopold Hamerčak, direktor KZ Lenart: »Ohranimo to, kar smo v prejšnjih letih uspeli doseči — in smelo glejmo — prihodnost kmetijstva.«

Jesensko-zimska kmetijska panorama. Polja počivajo — stroje pospravljajo. Pri zasebnikih pa bodo imeli še kolone — zakaj bi torej pozabljali na tradicijo, ki se nadaljuje iz roda v rod. M. T.

PROGRAM PRIREDITEV DKD RADKO SMILJAN LENART OB NOVM LETU

Ni lepšega, kot videti, s kakšnim veseljem otroci pričakujejo dedka Mraza. Letos bo program za zadnji teden v letu pester in poln presenečenj. Starši, presenetite svoje otroke, tako kot jih želimo presenetiti mi. Vzemite si čas zanje, pripeljite jih k nam v kulturni dom in si skupaj z njimi ogledjte naše predstave. Morda bo dedek Mraz izpolnil tudi vaše želje.

- PETEK, 25/12-1987**
- ob 15.30 uri prihod dedka Mraza pred kulturni dom,
  - ob 16.00 uri lutkovna predstava — nastopa lutkovna sekcija DKD Lenart,
  - ob 16.30 uri — nastop OŠ Lenart, folklorna skupina.
- SOBOTA, 26/12**
- ob 15.00 uri **PLEMENITI TOM** — igrano-risani film.
- NEDELJA, 27/12-1987**
- ob 15.00 uri nastop tabornikov Zeleni griči iz Lenarta,
  - ob 16.00 uri risani film,
  - ob 15.00 uri mladinska igra »Magnetni deček« OŠ Zg. Ščavnica.
- PONEDELJEK, 28/12-1987,**
Vse prireditve bodo v kulturnem domu Lenart!

URNIK LUTKOVNIH PRIREDITEV ZA OSTALE KRAJEVNE SKUPNOSTI IN DELOVNE ORGANIZACIJE

- Ponedeljek, 21/12** Selce ob 10.00 uri
Voličina ob 12.00 uri,
Torek, 22/12 Benedikt, ob 11.00 uri
Cerkvenjak, ob 14.00 uri
Sreda, 23/12 Lokavec ob 12.00 uri
Zg. Ščavnica ob 14.00 uri
Jurovski dol ob 15.00 uri
Četrtek, 24/12 Kmetijska zadruga in Agrokombinat Lenart v kulturnem domu Lenart ob 14.00 uri,
Petek, 25/12 KS Lenart v Lenartu ob 16.00 uri,
PIK Lenart, ob 11.00 uri
Kristal ob 9.00 uri
- Sobota, 26/12**
- Ponedeljek, 28/12** Trate, Zavod za duševno in živčno bolne ob 11.00 uri in ob 13.00 uri
Torek, 29/12 Zavod Hrastovec ob 10.00 uri in ob 15.00 uri
Sreda, 30/12 Gradišče ob 15. uri Bronja Lešnik

Prišli so težki časi; tudi za nekatere občinske politike. Eden iz SZDL se vozi s pejkom, sindikalist pa hodi peš. Ali pa se da to tolmačiti še kako drugače — da se nekateri še vozijo, delavci pa lahko le še pešajo?!

Omenili smo težke čase za nekatere politike. Res težki časi ne veljajo za vse. Skoraj vse lenarške politike čaka lepa in svetla prihodnost. Dom družbenih organizacij namreč — belijo.

Naše ljudstvo govori, da smo pustili stare šole propadati, da smo lahko zgradili nove. Ljudstvo ima verjetno kar prav. Zdaj bi se verjetno splačalo pustiti propadati še druge objekte družbenega standarda...

Ob otvoritvi hladilnice v Porčiču so se mnogi pri sebi spraševali, če bi se dalo strpati v te prostore in zamrzniti tudi — »zarmrznjene« cene?!

SLOVENSKOGORIŠKA IKEBANA

Govorimo o zamrznitvi cen in plač. Osebni dohodki šefov sisov pa boja kar rastejo. Kot da bi se bili spravili k dobremu koritu. Spomniti jih bo treba, da sisi nimajo nič skupnega z — mlekom!!!

Kmečko ljudstvo v občini ima dober spomin. Ve, da je pred leti stal kilogram najboljšje moke toliko kot dva kilograma pšenice. Zdaj stane kilogram navadne moke toliko kot šest kilogramov pšenice. Naše ljudstvo ima res dober spomin, vendar — kaj mu to pomaga?!

Cerkvenjaški hrib so asfaltirali. Asfalta ni le še na odseku med Senarsko in Brengovo. Predlagam, da odsek izvzamemo iz regionalne cestne mreže in ga damo v upravljanje — slovenski jamarski zvezi!!!

Marles se je poslovil od Lenarta, žaga pa je ostala. Morda za vsak primer, če bi bilo treba katerega od VELIKIH odžagati?!

Predsednik občinskega izvršnega sveta je na otvoritvi zadružne trgovine v Jurovskem Dolu pil samo radensko. Ali to pomeni, da prihaja do streznitve tudi v samem občinskem vrhu?!

LOVRO KOLOMAN

PA PRIDEMO TUDI NA DOM...

PRAVI GRADIŠKI STEKLAR RAJKO CVIRN

Kdo bi si mislil, da je tudi delo steklarjev sezonsko. Pa bo že držalo! To nam je ob nedavnem obisku zatrdil 45-letni obrtnik iz Gradišča v Slovenskih goricah, Rajko Cvirn. Ze štiri leta skupaj s sinom zastekluje ta okna. Največ popravil imata jeseni in spomladi, torej v času, ko vetrovi pihajo močneje, ko se nam vsaka malomarnost pri zapiranju oken ali vrat lahko maščuje z razbitim steklom zaradi prepaha. Seveda Rajko in njegov sin ne živita samo od tovrstnih popravil. Glavni vir zaslužka jima predstavljajo naročila delovnih organizacij za zastekljevanje novih objektov. Zaradi tega je veliko zdoma. Delo ga vodi po vseh krajih severovzhodne Slovenije in še dalje do Zagreba in Ljubljane. Kot veliki večini obrtnikov je tudi njemu včasih žal, da se je podal na pot obrtnika. Dela in skrbi je veliko, zaslužka pa malo. Koliko, Rajko ne pove, le v primerjavo doda, da stane danes kvadratni meter navadnega stekla 14 tisoč dinarjev, njemu pa od tega kvadratnega metra

ostane čistega le za kakšen dober decimeter. Vendar, dokler je delo, še gre. Tega je v zadnjem letu več kot v začetku. Ljudje v Gradišču in okolici so ga spoznali in se navadili, da imajo steklarja v domačem kraju. Drugače pa mu delo pomagajo iskati v ljutomerski Prleki — obrtni zadrugi, katere član je od vsega začetka.

Obrtniški začetek Rajka Cvirna pa sega 4 leta nazaj, ko si je vsakdanji kruh služil kot vodja izmene v lenarškem Kristalu. Plačilna kuverta ob koncu meseca je bila pretanka, zato je sklenil, po zgledu še nekaterih drugih delavcev, ki so začeli na svojo roko, da bo še sam poskusil. V veliko pomoč so mu bili na lenarški občini. Dokaj hitro je dobil papirje, pa tudi prostor za delavnico v Gradišču. Težje je bilo z naročili in materialom. Večino stekla še danes dobiva iz zagrebške tovarne, pa tudi z domačim Kristalom se je sodelovanje izboljšalo. »Čez kakšnih 10 let bo še boljše.« v smehu dodaja Rajko. Pri tem misli na uvelja-

vitvitev obrti. Novega imena se morajo ljudje navaditi, dobiti moraš »image«. Sicer pa v obrtniško prihodnost ne verjame. Kljub velikim besedam in številnim sestankom obrtniki, zlasti tisti, ki opravljajo kakšno storitveno dejavnost, vse bolj »crkujejo«. Veliko k temu pripomorejo tudi vse bolj številni popoldanski šušmarji. Ker ni-

majo obveznosti do družbe, so v svojih uslugah lahko cenejši od obrtnikov. In povsem razumljivo je, da se ljudje zaradi tega raje obračajo nanje. Nobena skrivnost ni, da se je siva ekonomija v zadnjih letih močno razvila. V tej druginji si pač vsak po svojih močeh in sposobnostih poišče še kakšen dodaten vir zaslužka. »Poglejte, precej na boljšem bi bil, če bi imel še naprej svojo službo v lenarškem Kristalu, popoldne pa takole na svojo roko zastekluj kakšno okno, vrata ali sliko. Denarja mi ne bi manjkalo, z grenkobo ugotavlja Rajko Cvirn. Ob koncu pogovora pa se doda, da upa da bo sin našel kakšno bolj pametno zaposlitev. Pri njem v delavnici je bil zato, ker že dve leti ne najde ustreznih zaposlitve, kot pa zaradi veselja do tega dela. Sicer pa kdo ve, morda se bodo časi spremenili. Saj pravi pregovor, da črepinje prinašajo srečo, morda tudi kakšno razbito steklo za Rajka Cvirna iz Gradišča.

B. ČEPE